

Marc Hess
Stadsveterinär
Telefon 08-508 28 829, 076-122 88 29
marc.hess@miljo.stockholm.se

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

ÖVERKLAGANDE AV BESLUT OM AVGIFT FÖR EXTRA OFFENTLIG LIVSMEDELSKONTROLL, FRUÄNGENS KÖTT & FLÄSK AB

Remiss från länsstyrelsen, beteckning 505-09-10476

Förslag till beslut

- 1 Yrka att länsstyrelsen avslår överklagandet och fastställer nämndens avgiftsbeslut
- 2 Överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
- 3 Uppdra åt förvaltningsdirektören att företräda nämnden i ärendet
- 4 Förklara beslutet omedelbart justerat

Gunnar Söderholm

Margareta Widell

Sammanfattning

Den 22 december 2008 beslutade miljö- och hälsoskyddsnämnden – beslut med stöd av delegation – att ta ut en avgift om 14 000 kr för extra offentlig livsmedelskontroll från Fruängens Kött & Fläsk AB. Beslutet fattades med anledning av påvisad bristande efterlevnad av livsmedelslagstiftningen, vilket medförde utökad kontrolltid för företaget i form av extra offentlig kontroll.

Den 2 februari 2009 inkom Fruängens Kött & Fläsk AB med ett överklagande av beslutet.

Länsstyrelsen har i en remiss efterfrågat nämndens bedömning med utförlig motivering till beslutet.

Sammanfattningsvis anser förvaltningen att det i överklagandet inte framkommit någon omständighet som bör medföra att länsstyrelsen bifaller överklagandet.

Bakgrund

Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnd beslutade den 22 december 2008 – beslut med stöd av delegation – att ta ut en avgift på 14 000 kr för extra offentlig livsmedelskontroll från Fruängens Kött & Fläsk AB. Beslutet fattades med stöd av artikel 28 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 samt 15 § i 2007 års taxa för Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnds kontroll inom livsmedels- och foderlagstiftningen. Timtaxan var då 875 kr per timme. Fruängens Kött & Fläsk AB inkom den 2 februari 2009 med ett överklagande av miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut.

Länsstyrelsen anser att det inte klart framgår av nämndens beslut vilka brister som förekommit på företaget samt vilka brister som inte har blivit åtgärdade och har därför i en remiss efterfrågat nämndens bedömning med utförlig motivering till beslutet senast den 1 oktober 2009. Förvaltningen har begärt och beviljats anstånd med att inkomma med yttrandet till den 24 november 2009.

Specificerat riskmaterial (SRM)

Livsmedelsverkets föreskrifter (SLVFS 2000:35) om hantering av specificerat riskmaterial innehåller bestämmelser om hantering av material som utgör en risk när det gäller vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati (TSE). Föreskrifterna skall tillämpas vid produktion av animaliska livsmedel från nötkreatur, får och getter i slakterier och styckningsanläggningar samt i livsmedelslokaler där försäljning sker direkt till konsument. Av 5 § framgår att egenkontrollprogram för verksamheter där specificerat riskmaterial hanteras skall innehålla rutiner för att säkerställa att sådant material samlas in separat samt att hanteringen i övrigt uppfyller kraven i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001. (SLVFS 2001:23).

Vilka anatomiska delar som utgör SRM i en slaktkropp av nöt när huvud, ryggmärg och organ avlägsnats på slakteri framgår av artikel 1 ii) i Kommissionens förordning (EG) nr 357/2008 om ändring av bilaga V till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001 om fastställande av bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati. Till SRM räknas bl.a. kotpelare utom svanskotor, hals-, bröst- och ländkotornas tagg- och tvärutskott och den mediala korsbenskammen och korsbenets ”vingar”, men inklusive dorsalrotsganglier från djur som är äldre än 30 månader.”

Hantering av SRM regleras vidare av kommissionens förordning (EG) nr 93/2005 av den 19 januari 2005 om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1774/2002 beträffande bearbetning av animaliska biprodukter från fisk och handelsdokument för transporten av animaliska biprodukter. I förordningen fastställs folk- och djurhälsobestämmelser om insamling, transport, lagring, bearbetning och användning eller bortskaffande av animaliska biprodukter så att dessa produkter inte

innebär några risker för folk- eller djurhälsan. I förordningen fastställs även bestämmelser om utsläppande på marknaden samt, i vissa fall, export och transitering av animaliska biprodukter och därav framställda produkter.

Sedan den 1 januari 2007 är "Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2006:84) om befattning med animaliska biprodukter och införsel av andra produkter, utom livsmedel, som kan sprida smittsamma sjukdomar till djur och människor" tillämpliga. I dessa föreskrifter regleras bl.a. införsel av animaliska biprodukter, användning av animaliska biprodukter till utfodring av djur samt nedgrävning eller annat bortskaffande av animaliska biprodukter.

Som specificerat riskmaterial (SRM) definieras vissa animaliska biprodukter av bl.a. nötkreatur äldre än 30 månader. Dessa delar av djuren ska behandlas på särskilt vis på grund av risken för att de kan innehålla BSE-smitta (Bovin spongiform encefalopati, s.k. "galna ko-sjukan"). Hanteringen av SRM regleras därför av en omfattande EG-rättslig lagstiftning som för Sveriges del kompletteras av nationella bestämmelser.

SRM är ett s.k. kategori 1-avfall som på grund av dess risker varken får spridas ut i livsmedelskedjan eller i det ekologiska kretsloppet eftersom det saknas fullständig kunskap om hur spridningen av sjukdomen sker. Avfallet ska därför samlas upp, märkas och destrueras på sådant sätt som är särskilt föreskrivet i en EG-förordning om animaliska biprodukter. Det handlar om upphettning av materialet till ett visst gradantal, under visst tryck och under viss tid så att de smittbärande prionerna avdödas.

Anläggningar som tar emot, transporterar och samlar upp SRM-material ska ha särskilt godkännande från Jordbruksverket respektive länsstyrelsen.

Miljöförvaltningen och Livsmedelsverket har var för sig tillsammans med styckningsföretag genomfört kontrollvägningar av SRM vid nedstyckning och sågning av ben från normalstora slaktkroppar från djur äldre än 30 månader för att särskilja livsmedelsben från SRM-ben. Den genomsnittliga vikten då sågningarna utförts korrekt enligt ovan nämnda förordning har vid de genomförda kontrollvägningarna visat sig variera normalt mellan 15-17 kg, *se bilaga*.

Ändrad åldersgräns för nötkreatur för avlägsnande av SRM

I förordning (EG) nr 999/2001 fastställs bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati (TSE) hos djur. Olika faktorer tyder på att BSE-epidemin utvecklats i önskad riktning och att situationen förbättrats betydligt under senare år tack vare de åtgärder som vidtagits för att minska risken, särskilt det totala utfodringsförbudet och regler om att specificerat riskmaterial ska avlägsnas och destrueras. Genomsnittsåldern för rapporterade BSE-positiva fall i gemenskapen steg från 86 till 121 månader mellan 2001 och 2006. Under samma period rapporterades i gemenskapen endast sju BSE-fall hos nötkreatur under 35 månader bland totalt 7 413 BSE-fall av totalt mer än 60 miljoner nötkreatur som testades.

Med hänsyn till utvecklingen av smittsamhet i det centrala nervsystemet under inkubationstiden, åldersstrukturen bland positiva BSE-fall och den minskade exponeringen bland nötkreatur födda efter den 1 januari 2001 kunde åldersgränsen höjas från 24 till 30 månader för avlägsnande av specifikt riskmaterial såsom kotpelaren, inklusive dorsalrotsganglier, från nötkreatur. Ändringen reglerades genom kommissionens förordning (EG) nr 357/2008 av den 22 april 2008.

Händelser som låg till grund för de i ärendet aktuella kontrollåtgärderna

Som nämnts ovan infördes inom EU den 1 april 2008 ny åldersgräns för SRM, vilket fick till följd att åldergränsen ändrades från 24 månader till 30 månader för när vissa skelettdelar räknas som SRM-avfall. Som livsmedelsben klassas såväl sådana styckningsben från djur yngre än 30 månader som om de kommit från djur äldre än 30 månader hade utgjort SRM som styckningsben från djur äldre än 30 månader som, enligt EU:s bestämmelser, inte omfattas av definitionen SRM. Om SRM-detaljer blandas med styckningsben som inte är SRM är allt material att betrakta som SRM. Infärgning och märkning av SRM är alltså grundläggande förutsättningar för att SRM i nästa led ska kunna skiljas från livsmedelsben.

Information om den ändrade åldersgränsen skickades till styckningsanläggningar omkring den 26 maj 2008 av ElcoFood AB. Det är ett företag som samlar upp livsmedelsben, dvs. sådana styckningsben som inte klassificeras som SRM, från samtliga nötbensleverantörer på slakthusområdet. Materialet används sedan för tillverkning av bl.a. buljonger, gelatin, livsmedelsfett och jordförbättringsmedel. ElcoFood AB är ett internationellt livsmedelsföretag med stor spridning av sina produkter inom bl.a. EU. Den av ElcoFood AB utsända informationen misstolkades av flera styckningsföretag. Det hade även förekommit rykten om att samtliga styckningsben oavsett ålder skulle kunna räknas som livsmedelsben. Inget företag hade i sammanhanget vidtalat eller frågat Miljöförvaltningen vad som gällde.

Bioagro AB är det företag på Slakthusområdet som är godkänt av länsstyrelsen som uppsamlingscentral för animaliska biprodukter, kategori 1 – alltså SRM eller icke-livsmedelsben. Styckningsföretagen har fått en minskad SRM-hantering på grund av att de flesta slaktkroppar som styckas härrör från djur som är yngre än 30 månader. Bioagro AB ändrade därför sina rutiner under våren 2008 utan att meddela kontrollmyndigheten. Efter att bolaget tidigare löpande tagit emot SRM från sina kunder informerade Bioagro AB sina styckningsföretag om att de skulle frysa in allt SRM-material i särskilda containrar som Bioagro AB tillhandahöll. När styckningsföretagen har fått ihop en tillräckligt stor mängd skulle de leverera till Bioagro AB. SRM-materialet transporteras sedan från Bioagro AB:s anläggning till Konvex avfallsanläggning i Krutmöllan eller Karlskoga, vilka båda är godkända av Jordbruksverket för särskild förbränning.

Miljöförvaltningens kontrollpersonal på styckningsanläggningar i Stockholm fattade fredagen den 13 juni 2008 misstankar om att SRM-hantering på slakthusområdet inte bedrevs enligt gällande regler och rutiner. Vid kontroll uppdagades att flera företag, däribland Fruängens Kött & Fläsk AB, inte följde sina tidigare rutiner för uppsamling och borttransport av SRM. Det visade sig saknas dokumentation som kunde styrka hur uppsamling och förbränning av en större mängd SRM-avfall gått till. Mot bakgrund av att flera av de berörda styckningsföretagen initialt uppgav att de hade skickat SRM-ben som livsmedelsben till EllcoFood AB, kontaktade miljöförvaltningen Livsmedelsverket som är ansvarig kontrollmyndighet vid anläggningen. Livsmedelsverket utfärdade omgående ett s.k. RASFF-meddelande (Rapid Alert System for Food and Feed) till övriga EU-länder vilket innebar att myndigheter och företag inom EU omgående stoppade alla produkter på marknaden som producerats av EllcoFood AB under den aktuella perioden. EllcoFood AB vidtog dessutom självt åtgärder för att återkalla produkter från marknaden.

Miljöförvaltningen har åtalsanmält de inblandade styckningsföretagen då de påvisade avvikelserna utgör brott mot gällande lagstiftning. Förvaltningen har följt upp att företagen följer regelverket inom området. Extra kontrollinsatser har krävts och kostnader för extra offentlig kontrolltid har debiterats de berörda företagen. De flesta av styckningsföretagen har även förelagts att följa gällande SRM-bestämmelser.

Flera möten har hållits med de inblandade myndigheterna Livsmedelsverket, länsstyrelsen och Jordbruksverket samt EllcoFood AB och dess juridiska ombud. Företaget har drabbats hårt ekonomiskt då stora mängder livsmedel tillverkade under den aktuella perioden redan hade hunnit distribueras ut inom EU.

Den extra handläggningstid som lagts ned på grund av Fruängens Kött & Fläsk AB:s bristande efterlevnad av lagstiftningen uppgår i detta ärende till 16 timmar extra offentlig kontroll utöver de 80 ordinarie kontrolltimmar som tilldelats företaget vid riskklassificeringen och fastställandet av årlig kontrollavgift.

Förvaltningens synpunkter på Länsstyrelsens frågor

1. Förvaltningens yttrande över överklagandet, bland annat:

a) Fruängens Kött & Fläsk AB hävdar att det nedlagda arbetet ryms inom de kontrolltimmar som omfattas av den fasta årliga kontrollavgiften. Vad säger förvaltningen om detta?

När det vid den ordinarie kontrollen påvisas bristande efterlevnad av lagstiftningen, ska kontrollmyndigheten vidta åtgärder för att se till att företagaren avhjälp situationen, vilket framgår av art 54 i förordning (EG) 882/2004 om offentlig kontroll. Sådana kontrollåtgärder kallas för extra offentlig kontroll och omfattas av art 28 samma förordning.

Av 15 § taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens kontroll inom livsmedels- och foderlagstiftningen framgår att om påvisandet av bristande efterlevnad medför offentlig kontroll som går utöver den normala kontrollverksamheten, tas avgift ut för nedlagd kontrolltid enligt timtaxan i 5 §. Av 5 § framgår att i de fall avgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd kontrolltid, avses med kontrolltid den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid nämnden har använt för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt i ärendet samt föredragning och beslut.

Nämnden beslutade den 22 december 2008 att debitera Fruängens Kött & Fläsk AB avgift för extra offentlig livsmedelskontroll efter att extra offentlig kontroll genomförts till följd av företagets bristande efterlevnad av SRM-lagstiftningen under år 2008. Extraordinär kontrollavgift har alltså debiterats företaget då extra kontroller krävts utöver den normala årliga kontroll som beslutats för företaget utifrån verksamhetens art och omfattning och den risk som är förknippad med verksamheten. Att kontrollera, övervaka och utreda denna grad av bristande SRM- hantering ingår inte i den normala kontrollen.

Den extra avgiften är baserad på den faktiska tid som lagts ner i ärendet till följd av företagets bristande efterlevnad av lagstiftningen. Den sedan tidigare fastställda årliga kontrollavgiften, där bemanningsavgiften utgör en del, är avsedd för den ordinarie kontrollen och ska inte omfatta den tid förvaltningen behöver avsätta till extra ordinarie kontroll till följd av bristande regelefterlevnad. I den ordinarie kontrollen ingår således inte den extratid som förvaltningen lagt ned i samband med de grava brister rörande avfallshanteringen som uppdagades på Fruängens Kött & Fläsk AB under år 2008.

Till följd av den bristande SRM-hanteringen nödgades förvaltningen göra långtgående granskningar av ingående följesedlar, göra beräkningar av sannolikt utfall i fråga om SRM-ben, hålla interna möten och möten med representanter för Livsmedelsverket och Jordbruksverket. Detta är endast en del av det arbete som myndigheten lagt ned, och som debiteras i form av extra offentlig livsmedelskontroll. Nämnden har även nödgats förelägga bolaget vid vite att vidta åtgärder avseende SRM-hanteringen samt göra åtalsanmälan, *se bilaga*.

Förtydligande av kontrolltid och tidsåtgång 2008

Den årliga kontrolltiden för Fruängens Kött & Fläsk AB var under åren 2007-2008 fastställd enligt följande:

- Årlig kontrolltid för styckningsverksamhet – 16 timmar
- Årlig kontrolltid för lagring och infrysning av kött – 4 timmar
- Bemanningstimmar för övervakning av animaliska biprodukter – 8 timmar
- Bemanningstimmar för salmonellaprovtagning – 52 timmar (vilket ger totalt 60 bemanningstimmar)

Den årliga kontrollavgiften har alltså grundats på totalt 80 timmar kontrolltid varav merparten, 52 timmar, utgör tid för provtagning inom ramen för det nationella salmonellakontrollprogrammet. Ingen extra kostnad debiteras för analyser.

Med anledning av de påvisade avvikelserna har avsevärd extra tid behövt avsättas under andra halvåret 2008 för kontroll av bolagets verksamhet. Sammanlagt har under 2008 journalförts 71,75 timmar ordinär kontroll. Visst arbete med SRM-ärendet har redovisats som ordinär kontroll som inte extradebiterats. Det har alltså belastat ordinarie kontrolltid. Det ger tillsammans 71,75 timmar ordinär kontroll. Därtill kommer faktisk tid för salmonellaprovtagningen, 49 timmar, som inte inkluderats i denna redovisning. Bolaget har alltså fått ordinarie kontrolltid utöver den fastställda.

Därutöver har journalförts 16 timmar extra offentlig kontroll som fakturerats bolaget. Enligt tidrapportering, redovisad i ärendet avseende Fruängens Kött & Fläsk AB:s överklagande av fast årlig avgift för livsmedelskontroll (dnr 2008-012747-380, länsstyrelsens beteckning 505-09-2825 och 2811-08-103601) har alltså totalt 87,75 timmar åtgått för kontroll av företaget.

b) Företaget menar att myndigheten själv orsakat merarbetet med anledning av oskicklig myndighetsutövning. Vad anser förvaltningen om detta uttalande?

Av Fruängens Kött & Fläsk AB:s överklagandeskrivelse framgår tydligt att bolaget har grava kunskapsbrister när det gäller de bestämmelser som är relevanta för bolagets verksamhet. Förutom att bolaget har missförstått orsaken till Bioagro AB:s minskade SRM-hantering, har bolaget uppenbarligen även missförstått vidden av sitt ansvar som livsmedelsföretagare när det gäller att följa gällande regelverk. Bolaget försöker skyla över sina kunskapsbrister genom att felaktigt överföra livsmedelsföretagarens grundläggande skyldigheter att ha kontroll över sin verksamhet på kontrollmyndigheten.

De olika kontrollmyndigheterna enligt livsmedelslagstiftningen har olika ansvarsområden. Länsstyrelsen är den myndighet som bedriver kontroll över Bioagro AB:s anläggning och som därmed även får fatta beslut om eventuella verksamhetsförbud avseende den anläggningen. Bioagro AB beslutade dock själv att minska sin verksamhet till följd av regeländringar inom EU. Mot bakgrund av det som framförts i förvaltningens tidigare yttrande är det med förvåning förvaltningen konstaterar att Fruängen Kött & Fläsk AB felaktigt påstår att det var förvaltningen som låg bakom stängningen av Bioagro AB:s anläggning.

Förvaltningen hade inte kännedom om att Bioagro AB beslutat att upphöra med sin verksamhet. Det var i samband med rutinkontroller på kyl- och fryshus för infrysning och lagring av livsmedel som förvaltningen påvisade kartongförpackat SRM-avfall, vilket uppdagade den felaktiga SRM-hanteringen vid flera styckningsanläggningar. När förvaltningen upptäckte felaktigheter med SRM-hanteringen, begärde förvaltningen in

underlag för all SRM-hantering för tiden som ifrågasattes. Det ingår i Fruängens Kött & Fläsk AB:s egenkontroll att bl.a. hanteringen av SRM måste dokumenteras. När bolaget saknade dokumentation och från början inte kunde förklara hur SRM-hantering, bortleverens samt kvittblivning gick till, vidtog nämnden åtgärder mot bolaget för att åstadkomma rättelse.

Förvaltningen finner det angeläget att förtydliga att det enligt art 17 i förordning (EG) 178/2002 om allmänna principer för livsmedelslagstiftningen strikt åvilar företaget att ansvara för sin livsmedelshantering och att gällande lagstiftning följs. Förvaltningen kontrollerar att företagen följer gällande lagstiftning. Företagen är skyldiga att känna till gällande lagstiftning både avseende hantering av livsmedel och animala biprodukter. Fruängens Kött & Fläsk AB kan inte friskriva sig från ansvar genom att hävda att kontrollmyndigheten inte informerat om eller påtalat gällande krav. Det är varje livsmedelsföretagares absoluta skyldighet att själv ha kontroll över sin verksamhet så att den uppfyller regelverket. När det stod klart att Bioagro AB inte längre tog emot SRM-ben och Fruängens Kött & Fläsk AB inte visste hur situationen skulle lösas, borde Fruängens Kött & Fläsk AB enligt förvaltningens mening omgående ha kontaktat förvaltningen för rådgivning i frågan. Det gjorde inte bolaget utan istället försöker bolaget nu i efterhand, på ett orättfärdigt vis, klandra förvaltningen för bolagets egna tillkortakommanden.

Flera påståenden i överklagandeskrivelsen saknar grund och visar att vittgående missuppfattningar föreligger.

Som redan nämnts stängdes inte Bioagro AB av miljöförvaltningen. Förvaltningen har överhuvudtaget ingen befogenhet att göra detta, då det är Länsstyrelsen som är tillsynsmyndighet över anläggningen.

Miljöförvaltningen kände inte till att denna kvittblivningsväg för nötbens upphört, och kunde följaktligen inte utfärda några rekommendationer. Det åligger däremot, enligt artikel 6 förordning (EG) nr 852/2004, en livsmedelsanläggning som Fruängens Kött & Fläsk AB att hålla kontrollmyndigheten underrättad om väsentliga förändringar. Detta har bolaget underlåtit att göra.

Miljöförvaltningen har genomfört tidsödande och noggranna utredningar på varje företag, inklusive Fruängens Kött & Fläsk AB. Förvaltningen bestrider påståendet att förvaltningen skulle lita till rykten. Förvaltningen anser det klarlagt att bolaget brustit i sin hantering och att dokumentation om hantering och kvittblivning av SRM inte hanterats enligt lagstiftningens krav. Den bristande hanteringen har varit så allvarlig att nämnden tvingats vitesförelägga bolaget avseende SRM-hanteringen. Nämnden har även åtalsanmält bolaget.

Sammanfattningsvis anser förvaltningen att Fruängens Kött & Fläsk AB i sitt överklagande inte har anfört några sakliga skäl som ger anledning till ändring av det överklagade beslutet. Nämnden yrkar därför att länsstyrelsen avslår överklagandet.

2. Hur skulle den normala kontrollen ha sett ut under 2008?

Miljöförvaltningen skulle ha utfört 80 timmar ordinarie kontroll under 2008,. Denna kontrolltid omfattar övervakning av att företaget följer gällande lagstiftning för verksamheten, veckovis provtagning för salmonellakontroll (52 timmar), minst en årlig större revision rörande företagets rutiner för egenkontroll, återkommande inspektioner med en till två veckors mellanrum, totalt 80 timmar. Även rengöringskontroll med provtagning av produktionsytor och/eller vattenkontroll kan komma i fråga i den ordinarie kontrollen. I den ordinarie kontrollen ingår även övervakning av märkning, hygienisk hantering av livsmedel, personlig hygien, m.m.

När det vid den ordinarie kontrollen påvisas bristande efterlevnad av lagstiftningen, ska kontrollmyndigheten vidta åtgärder för att se till att företagaren avhjälp situationen. Detta framgår av art 54 i förordning (EG) 882/2004 om offentlig kontroll. Sådana kontrollåtgärder kallas för extra offentlig kontroll och omfattas, som tidigare anförts, av art 28 samma förordning.

3. Vilken kontroll har skett utöver den normala kontrollen?

Utvidgad kontroll och uppföljning av bristande SRM-hantering har skett i enlighet med art 54 förordning (EG) 882/2004 om offentlig kontroll.

Företaget har debiterats avgift för extra offentlig kontroll motsvarande 16 timmar under år 2008.

Som nämnts ovan under fråga 2 ingår i den normala kontrollen inga kontrollåtgärder vid påvisad bristande lagefterlevnad, t.ex. förelägganden till följd av återkommande avvikelser. I den normala kontrollen av animala biprodukter ingår heller inte utökade kontroller med vägning av den totala mängden SRM från enskild slaktkropp.

Extra kontroller har krävts i form av extra kontrollbesök till följd av de påvisade avvikelserna och arbete med utfärdandet av ett vitesföreläggande.

Därutöver har kontroll utförts med anledning av att Livsmedelsverket gått ut till samtliga kontrollmyndigheter i Sverige med ett påbud att göra extra kontroller på samtliga styckningsföretag med hjälp av en särskilt framtagen checklista för inspektion av SRM-hantering vid styckningsanläggningar. Rapportering har sedan gjorts direkt till Livsmedelsverket.

Ytterligare en kontrollåtgärd har bestått av insamling och genomgång av följesedlar med uträkning av antalet slaktkroppar från djur äldre än 30 månader samt beräkning av preliminär vikt för SRM-utfallet i förhållande till denna vikt.

Det har vidare utförts en kontrollvägning av SRM i samband med sågning av ryggrads- och bäckenben tillsammans med företaget. Förvaltningen har övervakat att sågning och vägning har gjorts korrekt, *se bilaga*.

4. Vilka brister föranledde den extra offentliga livsmedelskontrollen?

Bristande dokumentation och förklaring om pågående SRM-hanteringsrutiner samt avsaknad av handelsdokument som ska medfölja SRM-avfallet till förbränningsanläggning eller uppsamlingscentral för SRM för vidare transport till förbränningsanläggning.

Rutiner för egenkontroll avseende SRM-hantering följdes inte. Separation enligt gällande lagstiftning mellan SRM-ben och livsmedelsben har inte gjorts under v 18-24.

Företaget har levererat SRM till icke godkänd uppsamlingscentral. SRM har inte varit korrekt märkt. Erforderliga handlingar/handelsdokument har inte medföljt sändningarna. Företaget har inte meddelat kontrollmyndigheten de förändringar rörande rutiner för SRM-hantering som följt av Bioagro AB:s stängning.

Totalt har, enligt följesedlar och styckningsjournaler, 457 slaktkroppar innehållande SRM styckats under den aktuella perioden (v 18-24). I genomsnitt innehåller en slaktkropp ca 15 kg SRM. Av detta följer att företaget beräknas ha hanterat SRM motsvarande 6 850 kg under veckorna 18-24. Enligt uppgift inkommen till förvaltningen den 21 augusti 2008, har 2 150 kg SRM levererats till Vederslöv slakteri den 12 juni 2008. Det saknas alltså dokumentation för kvittblivning motsvarande en SRM-vikt på 4 705 kg. Vid ett möte den 15 september 2008 på förvaltningen har företaget uppgett att mindre mängder SRM levererats till andra styckningsanläggningar.

Anläggning nr 562, Fruängens Kött & Fläsk AB har under veckorna 24-28 dvs. de efterföljande veckorna efter den period som utredningen rörde (vecka 18-24), haft en kontinuerlig styckningsverksamhet med SRM-avfall. Förvaltningen har inte gått igenom och speciellt utrett efterföljande veckors styckningsvolymen då dessa styckningsveckor genererar eget SRM-avfall. Volymen 2 448 kg har levererats till Bioagro AB v 26-28. Den 12 juni, vilket är i slutet av v 24, levererades 2 150 kg till Vederslöv slakteri. Förvaltningen anser det mindre troligt att företaget lagerhållit SRM från perioden innan den 12 juni för att skicka SRM för destruktion v 26-28 till Bioagro AB. Lagerhållning av SRM i samma kylar eller frysar som kött eller ben avsedda för livsmedelsändamål bör inte göras. Företaget har dessutom inte tillgång till kylda lagerutrymmen för förvaring av avfall.

Märkning på behållare för uppsamling och leverans till uppsamlingsstationen Bioagro AB saknades. Samtliga uppgifter som skriftligt ska medfölja samtliga SRM-leveranser till

uppsamlingsstationen har inte medföljt partierna. Särskilt handelsdokument enligt kommissionens förordning (EG) nr 829/2007 har inte medföljt partierna.

Föreskriven dokumentation som ska medfölja SRM visade sig saknas eller vara bristfällig. Benhäckar för SRM var otillfredsställande märkta avseende att det ska framgå att de innehåller kategori 1 material, endast för bortskaffande.

Företaget har inte följt sina rutiner för egenkontroll avseende handelsdokument/medföljande uppgifter till uppsamlingscentral för SRM. Eftersom lagstiftningen inom området varit känd för företaget sedan länge var det uppenbart att företaget brustit i sin egenkontroll. Sågning har inte skett korrekt då företaget haft bristande kunskap, vilket fått konsekvenser både avseende redlighet, spårbarhet samt eventuell smittorisk.

I samband med att länsstyrelsen den 28 augusti 2008 genomförde en inspektion visade det sig att företaget fortfarande levererade SRM-avfall som inte infärgats på föreskrivet sätt.

Företaget har, trots att det påtalats i förvaltningens rapporter inte på ett korrekt sätt märkt benhäckar för uppsamling av SRM. Även medföljande dokumentation har visat sig vara ofullständig vid kontroller gjorda av länsstyrelsen 28 augusti 2008.

Rapportering har gjorts till Livsmedelsverket enligt särskild checklista avseende samtliga avvikelser.

5. Vänligen specificera tidkortet.

Nedlagd handläggningstid består av den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid nämnden har använt för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt, beredning av ärendet samt föredragning och beslut. Den extra handläggningstid som beror på företagarens bristande efterlevnad av lagstiftningen uppgår i detta ärende till 16 timmar.

7. Varför har tidkort samt ärendeutskrift med ett annat dnr än det som åsatts ärendet om extra offentlig kontroll, 2008-000143, sänts över till Länsstyrelsen? Vilket ärende gäller det?

Enligt förvaltningens rutiner diarieförs alla inspektioner. För anläggningar som endast får ett fåtal besök per år, t.ex butiker och restauranger, är det relevant. För anläggningar som får mer frekventa besök upprättas i stället ett samlingsärende för innevarande års kontrollbesök som kallas årskontrollärende. På detta årskontrollärende registreras nedlagd kontrolltid på det aktuella livsmedelsföretaget.

Ärendet med dnr 2008-000143 är ett årskontrollärende där i huvudsak ordinarie kontrollverksamhet ingår i form av inspektioner, revisioner, anteckningar, övrig handläggning, telefonsamtal, möten och skrivelser bl. a. Årskontrollärenden upprättas

årligen på de större animala anläggningarna som har mer omfattande kontroll spritt under året. Ärendet med dnr 2008-010386 handlar enbart om beslut om extra offentlig kontroll och den extra tid som åtgått i ärendet. För att kunna räkna ut den extra tid som åtgått utöver ordinarie kontrolltid är tidkort för ordinarie årskontroll väsentligt som underlag.

Slut

Bilagor

Bilaga 1	Remiss från Länsstyrelsen 505-09-104 76
Bilaga 2	Föreläggande med vite 2008-010386-351
Bilaga 3	Beslut om timavgift för extra offentlig livsmedelskontroll, dnr 2008-010386-351
Bilaga 4	Åtalsanmälan dnr 2008-006336-379 med underbilagor
Bilaga 5	Inspektionsprotokoll sågning och vägning av SRM
Bilaga 6	Tidrapportering ECOS
Bilaga 7	Överklagande av timavgift för extra offentlig kontroll
Bilaga 8	Skrivelse från Fruängens Kött & Fläsk AB Redogörelse enl. Brev med dnr 2008-006336-310 daterad 2008-09-16]